

CASE

STRATEGISK BYLEDELSE

En vision for Viborg midtby

Begivenhederne Jul i Viborg, Fyrfest og Snapsting høster ros fra nær og fjern. Banebyens boliger og et nyt stadionkvarter er kommet til. Forude er en omfattende transformation af Viborgs historiske domkirkekvarter – og flere ideer og initiativer rører på sig. Så hvad skal Viborg med en ny retning for midtbyen?

Af **Anette Kold**,
bystrategisk rådgiver
og projektchef ved
Grandville

Lige som i andre byer er der på udvalgte steder i Viborg nogle tomme lokaler, centrale torve og pladser uden liv i hverdagen og et ønske om mere byliv – både til hverdag og fest. Der er en politisk efterspørgsel på byudvikling i et helhedsperspektiv, hvor initiativer til byens liv og byens fysik skal spille tættere sammen.

Indsigt og handlekraft er vigtige ingredienser
I 2009 formulerede Viborg Kommune en vision for Viborgs udvikling, og nu genstarter kommunen en visionsproces for midtbyen. Der er sket en mærkbar positiv forandring i byens fysik og i byens kulturliv, men brugernes og borgernes præferencer for, hvordan de bruger og besøger byen, har også forandret sig.

Den nye visionsproces handler i mindre grad end den sidste om byens fysik og i højere grad om byens liv – og ikke mindst samspillet imellem. Det er afspejlet i organiseringen af processen, hvor både byplanlægning, anlæg og kultur udgør en tværfaglig bredde i styregruppen, som er sammensat af administrative ledere og direktører for de respektive områder. En bred og mangfoldig inddragelse af byens borgere, handlende og kulturaktører bidrager til at kortlægge viden, om alt det der fungerer, det der kan forbedres, og det der kan skabe mere liv i byen.

”Byudviklingen må ikke blive elitær eller for de få. Om man er til fodboldtrøjer og fadøl eller teater med bobler, så har vi haft et inddragelsesformat i processen, som kunne imødekomme forskellige menneskers syn på byen. Og ja, processen bliver kun mere kompliceret, jo flere man spørger. Men det er netop også værdien:

At få foldet det komplekse ud! For vi kender ikke svaret på forhånd”, siger Britta Bjerregaard Pørksen, chef for Plan og Byggeri, Teknik og Miljø, Viborg Kommune.

Kommunen som proaktiv netværksleder

Viborg Kommune har inviteret til og nedsat et midtbyråd, som består af ejendomsejere, repræsentanter fra handels-, erhvervs-, kultur- og fritidsliv. Både udvalgsformanden for Teknisk Udvalg og for Kulturudvalget deltager. I rådet er der en udtalt accept af, at det ikke alene er 'kommunens problem at løse byens udfordringer'. En del af rådets arbejde er at diskutere en ønskværdig fremtid for byen, men også at tale om potentialer for at være medskabere i byens videre udvikling.

Der er tydelighed om rollerne, og der er en erkendelse fra alle parter af, at indsatserne skal være økonomisk bæredygtige for kommercielle aktører, og at indsatserne skal være med øje for økonomisk nøjsomhed fra kommunale aktører. Der er en gensidig forståelse for, at handlekraft kommer i mange formater, og at byen har mange bundlinjer.

”En del af processen handler om forventningsafstemning. Når vi drømmer om, hvad bymidten skal kunne i fremtiden, så skal vi samtidig forholde os til, hvem der kan gøre noget ved det. Planen skal ikke kun være fagstandens produkt, det skal ikke kun være et politisk produkt – det skal være hele byens produkt. Kommunens handlekraft er begrænset. Visionen skal derfor formuleres sammen med dem, der kan få det til at ske, og dem der skal leve med og bruge forandringerne. Vi kan ikke tvinge nogen til handling – men vi kan drømme om at give noget handlekraft videre til

3 råd fra Britta Bjerregaard Pørksen

Mobiliser tålmodighed

Alt skal gå stærkt, men det tager tid at etablere ejerskab. Der skal være tid til omtanke.

Visionsprocessen handler om

modning og 'ting tager tid' – særligt det at opbygge fælles viden og et fælles fundament er umagen værd.

En vision og en strategi skal

ikke kunne svare på alt, men formulere mål, som vi sammen kan navigere efter.

Byudviklingen må ikke blive elitær eller for de få. Om man er til fodboldtrøjer og fadøl eller teater med bobler, så har vi haft et inddragelsesformat i processen, som kunne imødekomme forskellige menneskers syn på byen.

Britta Bjerregaard Pørksen

andre aktører, som kan se mening og værdi i at bidrage til byens udvikling”, siger Britta Bjerregaard Pørksen.

Værdien af kompleksitet

Foruden Midtbyrådet er der også nedsat et Midtbypanel af borgerrepræsentanter. Byens unge og kreative miljøer (herunder et globalt anerkendt animationsmiljø) er blevet inddraget særskilt gennem konkurrencer. Endelig er der inviteret bredt ind til et midtbymøde, hvor alle byens interesserede kunne deltage, høre inspirationsoplæg fra fageksperter og drøfte mulige handlinger for midtbyen.

Den brede inddragelse, allerede før en ny vision er formuleret eller illustreret, skal gøre byudvikling til en disciplin for alle. Den brede dialog og inddragelse skal løfte det fælles vidensniveau om det aktuelle ståsted for byen og om, hvilke muligheder der er for handling. Processen skal give værdifulde indsigter, så der kan sættes en realistisk ambition og retning.

“Målet er ikke at stå med en bred demokratisk vision, som favner alt. Målet er en målrettet vision. Derfor skal der i processen træffes valg, og vi er meget optaget af at gøre os umage med at forklare mellemregninger og gøre det synligt for alle, hvilke rationaler, valg og prioriteringer der er gjort i processen”, siger Britta Bjerregaard Pørksen.

Fortsættelse af temaet om STRATEGISK BYLEDELSE fra sidste nummer af Byplan Nyt

Find artiklerne her

